

سیل می آید اما تشنه ایم!

امیرحسین کریمی

دهه هاست که آنچه بحران مدیریتی می خوانندش، به تمام پستوهای زندگی ایرانیان سرک کشیده و از آب تا آبیوه را از تخریب خود بی نصیب نگذاشته است. به نظر می رسد پایان دهه ی ۹۰ و آغاز سال ۱۴۰۰ خورشیدی، همان نقطه ی انجایی باشد که قرار بود پرگار روزگار، مردمان ایران را در حضاری که می کشد جمع کند و طبیعت نیز، بلندگو به دست، خبر اعلام ورود به بحرانی طبیعی را قرائت کند. ایران ۱۴۰۰ درگیر بحران هایی است که این بار در گرو سیاست های منطقه ای و جهانی نیست و دیپلمات ها نمی توانند برای بهبود وضعیتش، پای میز مذاکره بروند. در این یادداشت آنچه در چندماه گذشته ی جامعه ی ایران اتفاق افتاده است، بررسی خواهد شد تا شاید خط و ربط تمام آن ها را بتوان در قهر طبیعت از منش مدیریتی کشور استخراج کرد.

شیر از آب ارزان تر است

در سال ۱۴۰۰، قشری که در اعتراض های معیشتی سال های گذشته کمتر نامش شنیده می شد نیز، به خیابان آمد. تصویر غالب مردم از اعتراض دامداران سراسر کشور، خالی کردن تانکرهای شیر در کف خیابان ها بود؛ با این توضیح که: از آب ارزان تر است. تولید شیر در دامداری ها ارتباط مستقیمی با تأمین علوفه ی دام ها دارد. سالی که به گواه کارشناسان محیط زیست، سالی خشک ارزیابی شده است، منجر به کاهش علوفه ی مراتع شده و همین عامل گرانی علوفه و به دنبال آن افزایش هزینه های تولید شیر را به دنبال داشته است. بنا به صحبت دامداران با سایت اقتصادنیوز، نگهداری دام و تلاش برای تولید شیر نه تنها توجیه اقتصادی ندارد بلکه دامداران حاضرند به جای خرید علوفه و سایر هزینه های جانبی، دام های خود را سلاخی کرده و به کشتارگاه بفرستند. اعتراض دامداران در بسیاری از شهرهای ایران بالا گرفت اما آنچه در اصفهان گذشت، حکایت عجیب تری داشت.

ادامه در صفحه ۲

رئیس قوه قضاییه دستور داد

مجاز بررسی مجدد پرونده محکومان آبان ۹۸ صادر شد

۲

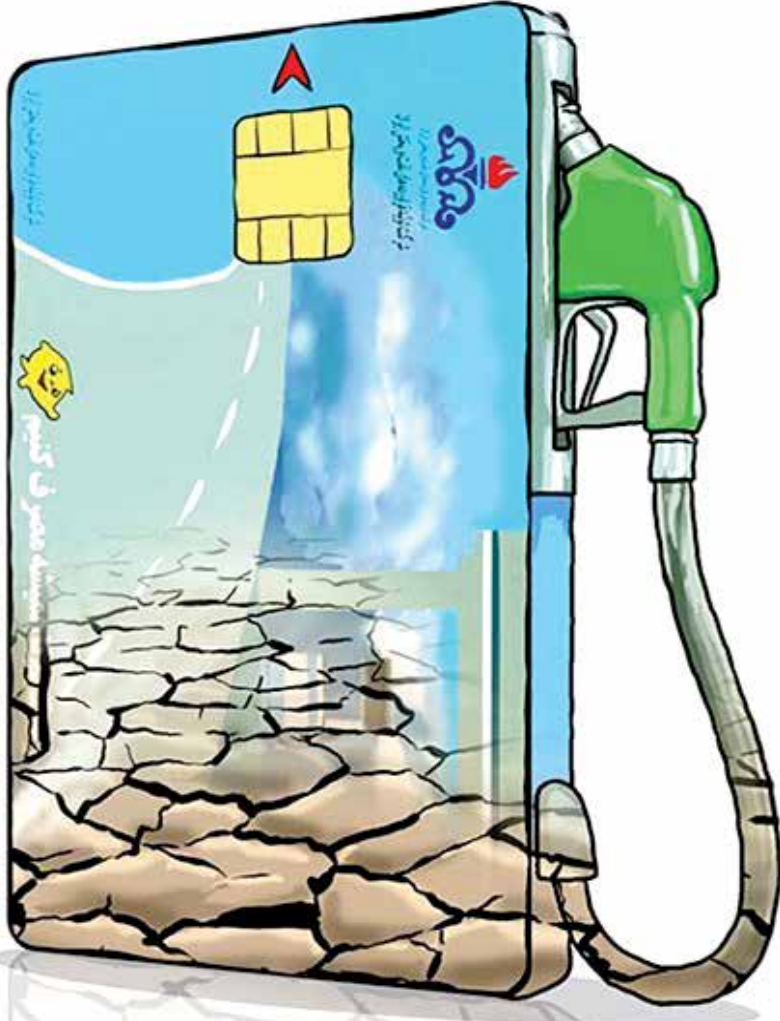
دولت آمارهای رسمی را هم تکذیب می کند؟

استقراض ۳۹ هزار میلیارد تومانی دولت از بانک مرکزی

۳

روزنامه اقتصادسرامد

رئیس اندیشکده مطالعات و توسعه محیط زیست، آب و کشاورزی به «اقتصادسرامد» می گوید

گسترش سایه خشکسالی بر شهر و روستاهای ایران

۶

جلگه زرخیزی که با ناکارآمدی مدیران به تهدید امنیتی تبدیل شده

پیشنادهای برون رفت از بحران کنونی خوزستان

بزرگ دچار تنش آبی شدید هستند و ۲۵ شهر مشکل جدی آب شرب دارند آب کشاورزی و حق آبه تالاب بهماند؟

آبی که از خوزستان به فلات مرکزی انتقال داده ایم معادل نیاز آب شرب ۷۸ میلیون نفر ایرانی است! آیا واقعاً هفتاد و هشت میلیون ایرانی در مضیقه آب شرب بودند که به چنین عملیات مخربی در چنین ابعاد حیرت انگیزی و با صرف بودجه هایی معادل ده ها برابر انتقال آب از خلیج فارس اقدام به آن کردیم. در دولت ها مختلف با اعمال نفوذ دولتمردان و نمایندگان استان های برخوردار با نگاه بخشی و منطقه ای بدون توجه به مسائل زیست محیطی و ملی صنایع آب بر مثل فولاد و ... را به فلات مرکزی کشور جانی می کردند به راستی کجای دنیا ۲۵ شرکت فولادی در کوریر کشور احداث می کنند و بعد هزاران کیلومتر آب را انتقال می دهند که آنجا را آباد کنند؟!

مطابق معاهده های بین المللی مورد تأیید سازمان ملل متحد، تنها زمانی که هیچ راهی برای تأمین آب (شرب) مردم وجود نداشته باشد، دولت ها مجازند تا از طرح های انتقال آب بین حوضه ای استفاده کنند. نکته مهم و غیر قابل درک این است که عملاً هیچ اراده ای برای بهینه کردن مصرف آب در حوضه های کم آب، استفاده از آب خاکستری، ایجاد تصفیه خانه، مهار و تصفیه شیرابه ها و پساب های بخش کشاورزی، صنعت و خانگی، بازچرخانی آب، کاهش ضایعات در بخش کشاورزی و کاهش سرانه مصرف آب و نزدیک کردن آن به حد استانداردهای جهانی، یعنی ۱۵۰ تا ۱۸۰ لیتر در روز و مهار حدود سی درصد هدر رفت آب در شبکه های آب شهری انجام نشده است من به یاد دارم از زمان تشکیل شرکت های آب و فاضلاب تاکنون که بالغ بر ۳۰ سال است هر سال صدها میلیارد اعتبار برای کاهش آب هدر رفت هزینه گردیده ولی آمار هدر رفت همچنان در کل کشور ۳۰ درصد باقی مانده است و هیچ کس پاسخگو نیست همه راهکارها را راه کرده و در عوض، بدترین و مخرب ترین کار، در اولویت قرار گرفته! چرا؟

در دولت مرحوم هاشمی با شعار سازندگی سدسازی در اولویت قرار گرفت، و شاید طرح بلندپروازانه اتصال خلیج فارس و دریای عمان با کانالی به عرض ۲۰ کیلومتر در فلات مرکزی عقلانی ترین طرحی بود که دران زمان مطرح شد ولی با مخالفت های جدی به خاطر هزینه ای سنگین و زمان بر بودن به فراموشی سپرده شد. درحالی که تاکنون صدها برابران هزینه و زمان آن طرح صرف طرح های جایگزین خسارت بار با ویران کردم مناطق آباد اجرا کرده ایم در دولت خاتمی در کنار ادامه سدسازی طرح های انتقال بین بخشی با شعار تأمین آب شرب اهالی مرکز کشور شروع شد، در دولت احمدی نژاد اول صدها هزار چاه غیرقانونی را قانونی کرد، در گام بعدی سازمان های آب منطقه ای را استانی کرد تا ملو کالطوافی آب در کشور شکل بگیرد و بعد در سفر به برخی استان ها فرمود: آب مال خداست، هر قدر و هر جور که نیاز هست برداشت کنید و تیر خلاص را به پیکر نیمه جان بخش آب شلیک کرد. در دولت روحانی که بیشتر سرگرم واگذاری پست به حامیان و سایر امور بود عملاً مدیریت رها شد، برای آن که به بی تفاوتی متهم نشود، چشم هایش را بست و هزاران میلیارد پول را به دریاچه ارومیه سرازیر کرد، درحالی که با نصف این هزینه می شد با انتقال آب شور دریای خزر دریاچه ارومیه را احیا کرد و آب شیرین ارزشمند را صرف مصارف کشاورزی کرد. باری قطعا در صورت وجود آب مازاد در استان و هدر رفت آن به خلیج فارس بهترین و عقلانی ترین اقدام مهار و استفاده کارشناسی از آن است بنابر آمار مدیران وزارت نیرو در کارون بزرگ بیش از ۴ میلیارد مازاد آب داریم که هر سال به خلیج فارس می رود. این آب را چه کنیم؟ درحالی که استان های ساحلی و هم جوار خوزستان با کمبود شدید آب شرب مواجه هستند آیا اولویت انتقال آب در (صورت صحت) حوزه پایین دست و شهرهای ساحلی است یا انتقال با هزینه ای صدها میلیاردی به فلات مرکزی؟

بر پایه بررسی و مطالعه انسستیتو بین المللی پژوهش های صلح استکهلم (Stockholm Peace Research Institute) (SIPRI) نیز کمبود آب بر آوارگی و مهاجرت مردم سوریه» از ۲۰۰۶ روشن و آشکار است. از دیدگاه پژوهش دقیق این موسسه، کمبود آب، کاتالیزور بحران سوریه بوده است. خشک سالی درازمدت در سوریه و کاهش شدید حقایه فرات از سوی ترکیه که بیش از پنج سال طول کشید، منجر به کاهش قابل ملاحظه تولیدات کشاورزی و افزایش بیکاری و مهاجرت در این کشور شد. به گونه ای که بیش از ۵/۱

میلیون تن از ۸ میلیون جمعیت روستائین، به خاطر کمبود آب شیرین در دسترس، برای امرار معاش به شهرها و جمله شهرهایی که شورش ها در مارس ۲۰۱۱ از آنجا آغاز شد، کوچیده بودند. کمبود دسترسی به نیازهای اساسی مردم از جمله آب، عامل مهمی در مهاجرت مردم از محل زندگی خود به مناطق دیگر (در داخل یا خارج از کشور) است. یک ترکیب مسموم شش رو به تبدیل شدن به یک ترکیب انفجاری با محتوای، خشم از بابت از دست رفتن شغل ها، مهاجرت به شهرها، به همراه کاهش قدرت خرید و خشم و نارضایتی از بی توجهی و مدیریت ناکارآمد. از زمان سامانیان و هخامنشیان تا حدود ۳۵ سال پیش برداشت اضافه از منابع آبی کشور نداشته ایم. در این ۳۵ سال فقط ۱۲۰ میلیارد مکعب آب های شیرین فسیلی صدها هزار ساله که حدود ۷۵٪ آب های شیرین زیرزمینی بود را مصرف کردیم که حدود ۷۵ میلیارد مترمکعب آن در ۸ سال گذشته بوده است یعنی منابع را تاراج کرده ایم! امروز هیچ تالاب درون سرزمینی، آب ندارد، از بختگان تا هورالعظیم، گاوخونی و ارومیه! آب های زیرزمینی ما در حال شور شدن است. ادامه این روند یعنی تخلیه ایران از جنوب البرز تا دریاهای آزاد و از شرق زاگرس تا مرزهای شرقی کشور... گاوخونی که در زمان قدیم بدون انتقال آب از کارون زنده بود امروز خشک شده. هر چه آب هست در بالادست اصفهان مصرف می شود. هر چه صنعت آب بر هست در فلات مرکزی و منطقه کویری ایجاد کرده اند. نمی شود همه صنایع آب بر را در اصفهان متمرکز کرد. فضای سبز اصفهان از رشت و ساری بیشتر است. نمی شود تا قله کوه صغه در اصفهان درخت کاشت. دیگر پتانسیل انتقال آب از دیگر حوضه ها وجود ندارد در فکر کاهش بیش از حد وارد شود مرگ سرزمین ایران سریع تر اتفاق خواهد افتاد.

دلایل به وجود آمدن شرایط فعلی

مدیریت ناکارآمد و سلیقه ای بخصوص در ۱۶ سال گذشته در بخش آب شرب و کشاورزی و صنعت مهم ترین دلیل این بحران است جابجایی اعتبارات تخصیص یافته برای شبکه آب و فاضلاب و صرف آن برای ساخت ساختمان های مجلل اجرای نامتوازن شبکه و تصفیه خانه فاضلاب در بخش شرقی و تصفیه خانه در غرب کارون طراحی می کردند و عملاً بلااستفاده است تصور ورود خوش خیالی که در زمان تسالی و تخلیه آب های پشت سدهای کرخه و دز را با حجم بیش از ۸ میلیارد متر مکعب و عدم توجه به توصیه های علمی انتقال آب سرشاخه های کارون و دز بدون کارشناسی با توجه مقامات وزارت نیرو و محیط زیست برای تأمین آب شرب برای فلات مرکزی

پیشنادهای پرون رفت از بحران کنونی خوزستان

لغو فوری طرح های انتقال آب با مصوبه شورای امنیت ملی بازگشت حقایه رودهای خوزستان به حالت عادی پرداخت خسارت کشاورزان و دامداران خوزستان برگزاری دادگاه مدیران بخصوص در بخش آب و آب و فاضلاب به اتهام ناکارآمدی و ترک فعل طی ۱۶ سال گذشته رونق بندرها شهرها و ایجاد اشتغال پایدار جهت جلوگیری از مهاجرت لایروبی اروند و کارون جهت کشتی رانی و رونق بندرها خوزستان اصلاح و یکپارچه سازی مدیریت آب و خاک جهت تصمیم گیری متمرکز بررسی و اقدام لازم جهت انحراف و استفاده از آب های شیرین ایران که به دریا می ریزد با اولویت مناطق هم جوار و پایین دست اجرای طرح جداسازی آب شرب و سایر مصارف آب این جانب مجری طرح جداسازی آب شرب از بهداشت قم بود و طرحی کاملاً موفق و شدنی است الزام کانال کشی و لوله کشی آب کشاورزی و اجرای طرح تجمع چاه های منطقه افزایش بهره وری آب کشاورزی با استفاده از روش آبیاری تحت فشار قطره ای، بارانی و سایر روش های کارآمد

سرمایه گذاری لازم برای استفاده مطلوب از فاضلاب و بازچرخانی مجدد آب اجرای کانال آبی شمال به جنوب طرحی که نجات بخش ایران خواهد بود (با توجه به مطالعات و بررسی و ارزیابی اقتصادی و فنی گذشته) جهت تأمین آب صنایع آب بر فلات مرکزی به صورت متمرکز به جای طرح های انتقال بخشی صنایع

معاون اقتصادی و توسعه منطقه ای وزیر کشور خبر داد

موافقت رئیس جمهور با درخواست وزیر کشور برای اجرای سند پیشران توسعه لرستان

دین پرست از موافقت رئیس جمهور با درخواست وزیر کشور برای اجرای سند پیشران توسعه استان لرستان خبر داد.

به گزارش اقتصادسرامد، بایک دین پرست معاون اقتصادی و توسعه منطقه ای وزیر کشور اعلام کرد: بنا به درخواست مشترک استاندار لرستان و نماینده ولی فقیه و امام جمعه خرم آباد و با دستور وزیر کشور، موضوع بررسی وضعیت فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی استان لرستان، در دستور کار مشترک وزارت کشور و استان مذکور قرار گرفت و به منظور امکان احصا دقیق اهم موانع، مشکلات و نقصان های موجود، جلسات متعددی با مسئولیت معاونت اقتصادی و توسعه منطقه ای وزارت کشور و با حضور و همراهی معاونین ذیربط این وزارت، استاندار لرستان، نماینده ولی فقیه در استان و امام جمعه خرم آباد، معاونین مرتبط استانداری لرستان، از جمله معاونین هماهنگی امور اقتصادی، هماهنگی امور عمرانی و سیاسی و امنیتی، مدیران کل دستگاههای ذیربط استان، همچون سازمان مدیریت و برنامه ریزی، صنعت، معدن و تجارت و ... برگزار شد.

وی اضافه کرد: در نهایت پس از چندین ماه پیگیری، سند مورد نظر که حاوی دو بخش «راهبردها و سیاست های عمومی» و «پروژه های عمرانی، طرح های اقتصادی و سرمایه گذاری می باشد، در قالب ۵۶ عنوان مشخص و به تکنیک شهرستانهای استان و دستگاههای مسئول و متولی، توسط استان تدوین و در تاریخ پنجم تیرماه سال جاری، طی نامه ای با امضای دکتر رحمانی فضلی وزیر کشور، برای اخذ نظر رئیس جمهور ارسال گردید. دین پرست بیان کرد: وزیر کشور در این نامه، ضمن تأکید بر این موضوع که اجرایی شدن برخی از مصوبات و برنامه های مندرج در سند موصوف، مستلزم همکاری و هماهنگی مناسب در سطح دستگاه های ملی می باشد، از رئیس جمهور درخواست نمود که وزاری راه و شهرسازی، صنعت، معدن تجارت، جهاد کشاورزی، ورزش وجوانان، نیرو، میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، امور اقتصادی و دارایی، علوم، تحقیقات و فناوری، رئیس سازمان برنامه و بودجه و رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران می باشد، لذا ضرورت دارد که دستگاههای مذکور، نسبت به همراهی و همکاری لازم در راستای اجرای بندهای مورد اشاره، تا حصول مقصود نهایت اقدام و نتیجه را به وزارت کشور اعلام نمایند.

دین پرست ادامه داد: به موجب ابلاغیه ای در تیر ماه سال جاری رئیس دفتر رئیس جمهور و سرپرست نهاد، نسخه ای از سند مذکور و متنضم امریه رئیس جمهور، بدین شرح « پیگیری شود»، به عنوان تأمعی ۸ وزیر و ۲ رئیس سازمان موصوف، ارسال و ابلاغ گردیده است. دبیر شورای توسعه و امنیت پایدار شرق و غرب کشور، اظهار امیدواری کرد: با اهتمام مدیران استانی و انجام پیگیری های مستمر و دقیق، جهت تحقق و اجرای طرح ها و برنامه های مندرج در این سند در ماههای آتی و انشاء استمرار آن در دولت سیزدهم، زمینه مرتفع شدن موانع و مشکلات موجود در مسیر توسعه و در نتیجه شکوفایی این استان بسیار مستعد، فراهم گردد. دین پرست در پایان اظهار کرد: ان شاء الله طی هفته آتی و در جریان سفر به استان لرستان، موضوع تشریح ابعاد مختلف سند پیشران توسعه استان، در دستور کار هیات اعزامی از سوی وزارت کشور قرار خواهد گرفت.

احمد کاظمی، کارشناس قطعات بدکی خودرودر گفتگو با «اقتصادسرامد»

لوازم یدکی تقلبی اخلاص در چرخه اقتصادی و تولید

۸

گزارش «اقتصادسرامد» از رد پای که هیچ وقت در ایران پاک نمی شود

آینده ی تاریک برای مسکن!

قطع برق صنایع این روزها موجب کمبود سیمان و گران شدن این کالا در بازار شده است. قطع برق با این هدف که برق خانگی دچار خاموشی نشود مورد انتقاد اکثر کارشناسان شد و برخی کارشناسان و تولید کنندگان در همان روزهای نخست این تصمیم از سوی دولت اعلام کردند که این اقدام موجب گرانی و کمیاب شدن کالاهایی چون فولاد و سیمان خواهد شد.

۴

رئیس انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سیمان

۷۰ درصد سیمان کشور را ۱۵۱ نفر خریدند!

۸

جلگه زرخیزی که با ناکارآمدی مدیران به تهدید امنیتی تبدیل شده

پیشنادهای

برون رفت از بحران

کنونی خوزستان

« جواد جودکی تحلیلگر اجتماعی

۱